

2007-09-03

FRA beteckning
20 400:3682/07:2

Ex nr

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
103 33 STOCKHOLMEr handläggare
Katrin Hollunger Wågner
FRA handläggare
Anders HerrströmErt datum
2007-05-02
FRA föreg. datumEr beteckning
Ju2007/3589/L6
FRA föreg. beteckning**Delbetänkandet (SOU 2007:22) Skyddet för den personliga integriteten – kartläggning och analys**

Försvarets radioanstalt (FRA) har – från de utgångspunkter som myndigheten har att beakta – följande synpunkter på innehållet i delbetänkandet. FRA hänför sig i det följande till delbetänkandets kapitelindelning och rubriker.

13 Förvarsunderrättelseverksamhet och den militära säkerhetstjänsten**Huvudsaklig bedömning (rutan på s. 241)**

Från och med den 1 oktober 2007 finns det ett sekretesskydd för uppgifter om enskilda personliga förhållanden i FRA:s underrättelse- och säkerhetsverksamhet (se lag [2007:665] om ändring i sekretesslagen [1980:100]).

FRA delar kommitténs uppfattning om att FRA:s signalspaningsverksamhet bör regleras i lag för att bl.a. stärka integritetsskyddet. Detta skulle också förstärka den demokratiska förankringen av verksamheten. Vidare kan noteras de ändringar i lagen om försvarsunderrättelseverksamhet som träder ikraft den 1 oktober 2007 och som bl.a. innebär att regeringen kommer att peka ut vem som får vara uppdragsgivare när det gäller denna underrättelseverksamhet. När det gäller tillsyn av den signalspaning som ligger utanför försvarsunderrättelseverksamheten välkomnar FRA att FUN, enligt förslaget till signalspaningslag (prop. 2006/07:63 s. 115ff), kommer att utöva kontroll över all signalspaningsverksamhet vid FRA.

Regler om behandling av personuppgifter finns sedan den 1 juli 2007 reglerade i lagen (2007:259) om behandling av personuppgifter i Försvarets radioanstalts försvarsunderrättelse- och utvecklingsverksamhet. Av förordningen (2007:261) om behandling av personuppgifter i nämnda verksamhet framgår att FRA skall tillämpa bestämmelserna även för den underrättelseverksamhet som ligger utanför försvarsunderrättelseverksamheten, liksom var fallet med den tidigare gällande förordningen, se nedan.

Åtskilligt av det som kommittén kritiserar i sin bedömning har alltså rättats till eller är på väg att rättas till genom ett lagstiftningsarbete som kommittén analyserar tämligen ingående på andra ställen i betänkandet.

13.2.1 Myndigheten Försvarmakten

Från och med den 1 oktober 2007 leder Försvarmakten inte längre försvarsunderrättelseverksamheten (se förordning [2007:695] om ändring i förordningen [2000:555] med instruktion för Försvarmakten). Vidare gäller från samma datum att de myndigheter som regeringen bestämmer får ange en närmare inriktning av försvarsunderrättelseverksamheten inom ramen för regeringens inriktning (se lagen [2007:664] om ändring i lagen [2000:130] om försvarsunderrättelseverksamhet).

13.2.2 Försvarsunderrättelseverksamhet

Försvarets radioanstalt

Det är myndighetens generaldirektör som avgränsar den underrättelseverksamhet som faller utanför försvarsunderrättelseverksamheten och som grundar sig på myndighetens instruktion. Det är också denne som bestämmer vem som kan vara uppdragsgivare åt myndigheten när det gäller denna verksamhet. FRA utgår från att denna ordning ändras i och med ikraftträdandet av lagen (2007:664) om ändring i lagen (2000:130) om försvarsunderrättelseverksamhet.

13.5.3 Gällande regelverk

Behandling av personuppgifter regleras i förordning

Fram till och med den 1 juli 2007 gällde förordningen (2001:703) om viss behandling av personuppgifter inom Försvarmakten och Försvarets radioanstalt. Denna omfattade personuppgiftsbehandling i all underrättelseverksamhet vid FRA, både försvarsunderrättelseverksamheten och den underrättelseverksamhet som faller utanför försvarsunderrättelseverksamheten och som grundar sig på myndighetens instruktion (jfr. 2 § 2 nämnda förordning). Kommittén har alltså fel när den på s. 255 säger att förordningen överhuvudtaget inte torde vara tillämplig på underrättelseverksamhet som faller utanför försvarsunderrättelseverksamheten.

24 Sammanfattande analys

24.1.1 Beredningsunderlaget

Kommittén anger här att ”endast ett fåtal av de juridiskt kompetenta remissinstanserna” kommenterade den mycket tydliga integritetsskyddskonflikt som fanns inbyggd i förslaget om utvidgad signalspaning ”inom Försvarmakten” (s. 447 f). För det första omfattar förslaget till signalspaningslag den signalspaning som bedrivs av FRA. För det andra – när det gäller integritetsskyddskonflikten – kommenterade bl.a. Justitieombudsmannen, Kammarrätten i Stockholm, Stockholms tingsrätt, Justitiekanslern, Åklagarmyndigheten och Ekobrottsmyndigheten liksom Säkerhetspolisen och Kammarkollegiet de överväganden som hade gjorts i detta avseende i departementspromemorian (Ds 2005:30) En anpassad försvarsunderrättelseverksamhet.

24.5.5 Förslagen om buggning och preventiv användning av tvångsmedel

FRA tycker att det är olyckligt att kommittén bidrar till förvirringen i diskussionen om signalspaning i kabel. Kommitténs resonemang om övervakning av hela befolkningen torde bygga på den vanliga missuppfattningen att all trafik skall inhämtas och lagras för senare bearbetning. I propositionen med förslag till signalspaningslag (prop. 2006/07:63 s. 76 f) avvisas med eftertryck en sådan ordning; detta skulle innebära ett oproportionerligt stort intrång i den personliga integriteten och dessutom ställa närmast orealistiska krav på kapacitet för lagring av information som endast till en ytterst begränsad del är av relevans för signalspaningsverksamheten. Den lösning som förordas är den som FRA använder redan idag. Den automatiserade inhämtningen begränsas till signaler som kan identifieras genom sökbegrepp. Detta innebär att endast en i förhållande till den totala kommunikationsvolymen ytterst begränsad mängd information inhämtas och hanteras vidare av myndigheten. Det finns ingen grund för att jämföra signalspaning med den generella lagring av teletrafikuppgifter som kommittén nämner (s. 477). Signalspaning är ingen metod för ”generell övervakning” utan riktas mot specifika fenomen. Den signalspaning som sker på FRA inriktas av regeringen och andra uppdragsgivare och berör utländska förhållanden, inte ”hela befolkningen”.

I detta ärende har generaldirektör Ingvar Åkesson beslutat. I den slutliga handläggningen har också deltagit chefsjuristen Michaela Dráb och etikhandläggaren Anders Herrström (föredragande).

Försvarets radioanstalt

Ingvar Åkesson

Anders Herrström

Kopia

Försvarsdepartementet